

Sygn. akt IX Ca 1153/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek
-----------------	-------------------

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2017 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

przeciwko M. P.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Olsztynie X Wydział Cywilny z dnia 15 września 2016 r., sygn. akt X C 36/16 upr,

oddala apelację.

SSO Beata Grzybek

Sygn. akt IX Ca 1153/16

UZASADNIENIE

Powód Kancelaria (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. P. kwoty 319,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lutego 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwana zawarła z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę pożyczki. Powód na podstawie umowy cesji przejął od wierzyciela pierwotnego wierzytelność wobec pozwanego.

Pozwana M. P. nie stawiała się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, nie żądała przeprowadzanie rozprawy w swej nieobecności oraz nie złożyła w sprawie wyjaśnień ustnie lub na piśmie.

Wyrokiem zaocznym z dnia 15 września 2016 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne. W dniu 20 stycznia 2015 r. M. P. dokonała przelewu kwoty 0,01 gr. na rachunek bankowy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. W tytule przelewu wskazano nr: lf3z6w.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. sporządził umowę ramową pożyczki nr (...).

W dniu 30.06.2015 r. pomiędzy K. Polska spółka z ograniczoną

odpowiedzialnością w W., a powodem została zawarta umowa cesji wierzytelności. Zgodnie z treścią umowy obejmuje ona także wierzytelność wobec M. P.. W załączniku nr 1 do umowy cesji wskazano, że z tytułu umowy nr (...) cedent posiada wierzytelność wobec pozwanej M. P. w kwocie 319,99 zł.

W ocenie Sądu Rejonowego powód nie udowodnił, że przysługuje mu jakiegokolwiek roszczenie względem. Nie wykazał przede wszystkim czy pierwotnemu wierzycielowi przysługiwała wierzytelność wobec pozwanej. W oparciu o przedłożone przez powoda dokumenty nie sposób było ustalić jaka była kwota pożyczki, oraz, czy rzeczywiście została przekazana pozwanej.

W apelacji powód zarzucił wyrokowi:

- naruszenie art. 236 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie wydania postanowień dowodowych odnoszących się do poszczególnych wniosków dowodowych, a przy tym dokonanie oceny tychże dowodów, w sytuacji gdy sąd nie może opierać postępowania dowodowego w oparciu o dowody prawidłowo niewprowadzone do postępowania,

- naruszenie prawa materialnego:

a) art. 60 k.c. w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. ustawa o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715) poprzez ich błędną wykładnię, a mianowicie przyjęcie przez Sąd Orzekający, iż oświadczenie woli o zawarciu umowy pożyczki dla swej ważności wymaga formy pisemnej, w sytuacji gdy wykładnia w/w przepisów prowadzi do wniosków, iż forma pisemna zastrzeżona została jedynie dla celów dowodowych.

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie tj. brak wszechstronnego rozważania zebranego w sprawie materiału przez Sąd Orzekający i odmówienie mocy dowodowej przedłożonym w sprawie dokumentom, w sytuacji gdy przedmiotowe dokumenty winne być traktowane jako dowody należycie wykazujące istnienie przysługującej powodowi należności,

b) art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie przez Sąd I instancji dowodu z przesłuchania stron - Strony Pozwanej, w sytuacji gdy zdaniem Sądu (czemu Powód konsekwentnie zaprzecza) w sprawie brak było środków dowodowych,

c) art. 308 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd I Instancji dowodów z przedłożonych w postępowaniu dokumentów jako dowodów utrwalonych za pomocą urządzeń wskazanych w/w przepisie,

d) art. 339 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie przez Sąd Orzekający, iż w sprawie zachodzą uzasadnione wątpliwości, w sytuacji gdy w przedmiotowym stanie faktycznym takie wątpliwości nie wystąpiły, czego skutkiem winno być przyjęcie przez Sąd Orzekający wskazanych przez Powoda twierdzeń za prawdziwych,

e) art. 208 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, i w przypadku powzięcia wątpliwości przez Sąd Orzekający, zaniechanie wezwania Strony powodowej do przedstawienia dowodów oraz zajęcia stanowiska, celem wyjaśnienia wątpliwości Sądu.

Wskazując na powyższe zarzuty powód domagała się zmiany wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 319,99 zł z odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, pod uwagę biorąc z urzędu nieważność postępowania. Z kolei zgodnie z art. 505⁹ § 1 k.p.c. apelację w postępowaniu uproszczonym można oprzeć na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie prawa procesowego mogącego mieć wpływ na treść orzeczenia. Za taki zarzut nie można uznać zarzutu naruszenia art. 233 § 1, art. 232 k.p.c., który de facto jest zarzutem błędnego ustalenia przez Sąd pierwszej instancji stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. Powód polemizuje bowiem z ustaleniami faktycznymi oraz oceną dowodów, stawiając tym samym w istocie zarzut o błędnych ustaleniach faktycznych. Tymczasem w postępowaniu uproszczonym z uwagi na ograniczenia kognicji Sądu odwoławczego oraz katalog zarzutów apelacyjnych, nie są skuteczne zarzuty, które dotyczą ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy wraz z takim zarzutem następuje powołanie się na nowe fakty i dowody, których strona nie mogła powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Jak stanowi art. 505¹¹ § 2 k.p.c. sąd odwoławczy przeprowadza postępowanie dowodowe jedynie, gdy apelację oparto na późniejszym wykryciu nowych faktów lub dowodów, z których strona nie mogła skorzystać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Oznacza to, że sąd odwoławczy w postępowaniu uproszczonym jest jedynie sądem prawa, o ile nie zachodzi przypadek z art. 505¹¹ § 2 k.p.c.

Z powyższych względów zarzuty powoda, w których polemizuje z oceną dowodów oraz ustaleniami faktycznymi Sądu pierwszej instancji nie mogą być skuteczne w niniejszym postępowaniu, zwłaszcza, że nie przedstawiono żadnych okoliczności i dowodów, których istnienie wykryto dopiero po wydaniu zaskarżonego orzeczenia.

Trafnie wskazał Sąd Rejonowy, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, że w przypadku cesji wierzytelności, warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.07.2006 r., V CSK 187/06). Powód nie wykazał by pozwana zawierała z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę pożyczki, z której wynikająca wierzytelność byłaby następnie przedmiotem przelewu na rzecz powoda.

Nie jest trafny zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 339 § 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Z przepisu tego wynika, że Sąd wydając wyrok zaoczny bada przede wszystkim okoliczności faktyczne przytoczone w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą. Jeśli twierdzenia te nasuwają uzasadnione wątpliwości powinien przeprowadzić postępowanie dowodowe. Odmienna ocena przytoczonych okoliczności faktycznych powinna stanowić podstawę wydania wyroku zaocznego. Kryteria jakimi powinien kierować się Sąd oceniając przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne powinna opierać się przede wszystkim o ocenę zasadności roszczenia z punktu widzenia prawa materialnego. Wskazuje na to liczne orzecznictwo. Tytułem przykładu można podać wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 września 2013 r. (I ACa 494/13). Wskazano w nim, że Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo. Oceniając okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda Sąd powinien kierować się również zasadami logiki. Wewnętrznie sprzeczne, nielogiczne twierdzenia dają podstawę do przyjęcia uzasadnionych wątpliwości co do twierdzeń powoda. Taką podstawę stanowią również twierdzenia zbyt ogólne, w których brak jest elementów istotnych pozwalających w sposób precyzyjny zbudować uzasadnienie dla zgłoszonego w pozwie roszczenia.

W niniejszej sprawie twierdzenia podniesione w pozwie nie pozwalały na przyjęcie zasadności zgłoszonego roszczenia o zapłatę od pozwanej kwoty 319,99 zł z odsetkami. Treść pozwu nie wskazuje dokładnie jakie były warunki umowy pożyczki, o których tylko ogólnikowo wspomina powód w treści uzasadnienia pozwu. Nie wskazano również na jakich warunkach została nabyta wierzytelność wobec pozwanego. Odwołanie się ogólnie do wskazania tych okoliczności w dokumentach dołączonych do pozwu prowadziło do konieczności oceny tych dokumentów, a zatem przeprowadzenia

postępowania dowodowego. Ogólnikowo opisane zobowiązanie, które według twierdzeń powoda miało ciążyć na pozwanym, daje podstawę do przyjęcia uzasadnionych wątpliwości, co do twierdzeń powoda zawartych w pozwie a przez to słuszne okazało się stanowisko Sądu Rejonowego, który uznał, że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Skoro powód opiera żądanie na wejściu w prawa dotychczasowego wierzyciela pozwanego, to winien to udowodnić. Powinien również wykazać, że pierwotnemu wierzycielowi przysługiwała wierzytelność będąca przedmiotem przelewu. Takich dowodów, powód nie zaoferował.

Nie był również trafny zarzut naruszenia art. 60 k.c. w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. ustawa o kredycie konsumenckim. Podzielić należy stanowisko Sądu Rejonowego, że załączona do akt umowa ramowa pożyczki nie została podpisana przez pozwanego, nie sposób zatem uznać by w istocie została zawarta. Dodatkowo na treść punktu 3.10. § 3 Umowy Ramowej Pożyczki, wskazuje, że pożyczkobiorca zobowiązany jest do odesłania formularza umowy opatrzonego jego podpisem. Treść tych zapisów jest jednoznaczna i nie nasuwa wątpliwości co do konieczności podpisu umowy pożyczki, która w niniejszej sprawie została przedłożona bez podpisu strony pozwanej.

Wskazać dodatkowo trzeba, iż powód, jako profesjonalista, powinien być świadomy wystąpienia negatywnych konsekwencji procesowych, w przypadku, gdy powołuje mniej dowodów niż tego wymaga materialno-prawna podstawa zgłoszonego roszczenia. Powód jest podmiotem zajmującym się działalnością gospodarczą i ze względu na profesjonalny charakter działalności, posiada mocniejszą pozycję procesową. Ważne jest również to, że rzeczą sądu nie jest zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Postępowanie cywilne rządzi się zasadą kontradiktoryjności, w którym obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach zgodnie z art. 3 k.p.c., a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Nie można zatem stwierdzić, iż Sąd Rejonowy naruszył art. 208 § 1 k.p.c. przez zaniechanie wezwania strony powodowej do przedstawienia dowodów. Przepis ten dotyczy podejmowania przez przewodniczącego czynności mających na celu przygotowanie rozprawy. Nie nakłada on jednak na przewodniczącego żadnych konkretnych obowiązków. Zaniechanie zatem dokonania jakiejś konkretnej czynności przygotowującej rozprawę, nie może mieć żadnego znaczenia dla wyniku sprawy, albowiem strona procesowa może zgłaszać wszelkie środki dowodowe aż do zamknięcia rozprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2001 r., II UKN 269/00).

Jedynie nieznaną okolicznością uzasadnienia zaskarżonego wyroku, którego odpis został powodowi doręczony przed wniesieniem apelacji w niniejszej sprawie, można wytłumaczyć zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 308 k.p.c. Sąd ten nie odnosił się i nie negował formy dokumentów przedłożonych przez powoda. Przedstawione przez powoda dokumenty stanowiły kserokopie dokumentów, na których znajduje się podpis i pieczęć radcy prawnego reprezentującego powoda. Przedłożenie dokumentów w takiej formie wskazuje na nieznaną okoliczność profesjonalnego pełnomocnika podstaw dotyczących poświadczania dokumentów na potrzeby postępowania cywilnego. Nawet jednak, gdyby pominąć to uchybienie i przyjąć, że przedłożone dokumenty spełniają wszystkie wymogi formalne to i tak ich treść nie pozwalała na przyjęcie zasadności zgłoszonego roszczenia o zapłatę.

Należy również wskazać, że powód zgłosił wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego oraz dowodów znajdujących się w aktach sprawy o sygn. akt 37/16 upr. Niniejsza sprawa prowadzona była zgodnie z rygorami postępowania uproszczonego, w którym zacieśnione zostały kompetencje sądu II instancji w zakresie prowadzenia postępowania dowodowego. Według przepisu art. 505¹¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu uproszczonym sąd II instancji nie przeprowadza postępowania dowodowego z wyjątkiem dowodu z dokumentu. Sąd ten nie może przeprowadzić dowodów innych niż dowód z dokumentu ani na wniosek, ani z urzędu. Regulacja wykluczająca przeprowadzenie dowodów nie ma zastosowania wtedy, gdy apelację oparto na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać w postępowaniu przed sądem I instancji. Według dominującego stanowiska orzecznictwa niemożność skorzystania w postępowaniu przed sądem I instancji z

określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych nie ma miejsca, gdy istniała obiektywna możliwość powołania ich w tym postępowaniu, a tylko na skutek opieszałości, zaniedbań, zapomnienia lub błędnej oceny potrzeby ich powołania strona tego nie uczyniła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98). Wskazać należy, iż wniosek o przeprowadzenie dowodów znajdujących się w określonych aktach sprawy nie jest prawidłowo sformułowany, gdyż w istocie przepisy nie przewidują takiego środka dowodowego, a na powódzie reprezentowanym przez profesjonalnego pełnomocnika ciąży szczególny obowiązek prawidłowego formułowania wniosków dowodowych. Natomiast wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nie został wsparty choćby wyjaśnieniem dlaczego z tego środka dowodowego przed Sądem I instancji strona nie mogła skorzystać.

Podsumowując, ponieważ strona powodowa nie podniosła zarzutów mogących odnieść skutek w postępowaniu uproszczonym, a Sąd odwoławczy nie dopatrył się nieważności postępowania, ani naruszeń prawa materialnego, które powinien wziąć pod uwagę z urzędu apelacja podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym w oparciu o art. 505¹⁰ §2 k.p.c. Przepis ten zezwala na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, o ile w apelacji lub odpowiedzi na apelację nie zostanie zgłoszony wniosek o przeprowadzenie rozprawy. Skarżący nie domagał się w apelacji przeprowadzenia rozprawy, zaś pozwany nie zajął stanowiska. Sąd Okręgowy nie orzekł o kosztach postępowania, gdyż strona skarżąca przegrała proces, zaś strona wygrywająca nie wniosła o zasądzenie tych kosztów.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

Beata Grzybek